

Beoordelingsmodel - Instaptoets

PRECONDITIE

De prestatie is een adequate reactie op/uitwerking van de taak.	A
De prestatie is niet herkenbaar als uitwerking van de taak (er is bijvoorbeeld geen prestatie, de prestatie is niet-Nederlands of de prestatie is niet adequaat).	B

A. INHOUD

1

De kandidaat geeft een korte beschrijving van de instaptoets LUCI, bijv.:
LUCI is een instaptoets die ontwikkeld is door de KU Leuven. De instaptoets meet academische geletterdheid, omdat dit een belangrijke indicatie is voor het wel of niet slagen van een toekomstige student.

2

De kandidaat benoemt een eerste aspect dat hij positief vindt en geeft daarbij een toelichting, bijv.:

- *De toets geeft informatie aan toekomstige studenten, zodat ze vervolgens zelf kunnen beslissen of ze aan een universiteit willen studeren. Toekomstige studenten die zeer gemotiveerd zijn en bereid zijn een extra tandje bij te steken, kunnen er dus evengoed voor kiezen om te gaan studeren.*
- *De toets is gemakkelijk af te leggen en af te nemen, omdat hij enkel naar academische geletterdheid kijkt. Een aangezien academische geletterdheid een belangrijke indicator is geeft dit toch veel informatie. Het is dus een zeer efficiënte instaptoets.*

3

De kandidaat benoemt een tweede aspect dat hij positief vindt en geeft daarbij een toelichting, zie 2.

4

De kandidaat benoemt een eerste aspect dat hij negatief vindt en geeft daarbij een toelichting, bijv.:

- *De toets op zichzelf is nooit voldoende om te bepalen of een student succesvol zal zijn in een bepaalde studie. Het is namelijk zeer sterk afhankelijk van de studierichting of een bepaalde student daar succesvol zal zijn.*
- *Studenten die hoog scoren zouden kunnen denken dat ze niets meer hoeven te doen als ze straks gaan studeren. Je geeft daarmee een verkeerd beeld over studeren.*

5

De kandidaat benoemt een tweede aspect dat hij negatief vindt en geeft daarbij een toelichting, zie 4.

6

De kandidaat beantwoordt de eerste vraag van de examinerator, bijv.:
De toekomstige studenten maken een opdracht die representatief is voor een bepaalde opleiding. Op basis van het resultaat wordt gekeken of een student de benodigde vaardigheden bezit. Ik vind dat een goede manier, omdat de kandidaat dan in een realistische situatie kan laten zien wat hij of zij kan.

7

De kandidaat beantwoordt de tweede vraag van de examinerator, bijv.:
Ik vind van niet. De instaptoets is een momentopname. Een student die toevallig slecht presteert, zou misschien een zeer gemotiveerde toekomstige student kunnen zijn.

8

De kandidaat beantwoordt de derde vraag van de examinerator, bijv.:
Het lijkt mij beter om voor elke opleiding een eigen instaptoets te ontwikkelen, omdat elke opleiding zijn eigen eisen heeft.

B. VORM

Woordenschat

<p>Woordenschat verwijst naar de variatie in woordgebruik en het accurate gebruik van woorden in de prestatie.</p> <p>Om dit criterium te beoordelen, bekijkt de beoordelaar:</p> <ul style="list-style-type: none">• <i>Bereik</i> van de woordenschat: heeft betrekking op de omvang van de woordenschat in relatie tot de taak. Een brede lexicale variatie impliceert dat de kandidaat over een ruime woordenschat beschikt en veel synoniemen beheerst. Lexicale hiaten (bijv. een woord niet kennen en het omschrijven of vervangen door een minder goed synoniem) of het consequent kiezen voor algemene sjablonen (bijv. “doen” in plaats van specifieke werkwoorden), wijzen op een beperkt woordenschatbereik.• <i>Gebruik</i> van de woordenschat: verwijst naar de mate van trefzekerheid in woordkeus. Naast accuraatheid (gebruik van juiste woorden) gaat het hier ook om specificiteit en nuance in de woordkeuze in plaats van gebruik van vooral algemene woorden (bijv. ‘Het stortregent.’ in plaats van ‘Het regent hard.’). En over het al dan niet (juist) gebruiken van idioom.	
<p>De lexicale variatie is zeer breed. De woordkeuze is genuanceerd en consequent correct.</p> <p>Het woordgebruik is zeer breed, gevarieerd en accuraat met inbegrip van idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal. Nergens komt naar voren dat de woordenschat tekort schiet.</p>	4
<p>De lexicale variatie is breed. De woordkeuze is precies en bijna foutloos.</p> <p>De prestatie bevat een breed lexicaal repertoire en getuigt van een correcte, genuanceerde woordkeuze. Incidentele kleine vergissingen kunnen voorkomen. Specifieke termen, idiomatische uitdrukkingen en uitdrukkingen uit de spreektaal worden accuraat gebruikt en synoniemen worden efficiënt gehanteerd.</p>	3
<p>De lexicale variatie is voldoende en eventuele lexicale hiaten staan de begrijpelijkheid niet in de weg.</p> <p>De lexicale variatie is groot genoeg om frequente letterlijke herhalingen te voorkomen. Af en toe wordt er een synoniem gekozen dat minder goed past binnen de context (bijv. “simpel” versus “eenvoudig”). Lexicale hiaten en fouten komen hier en daar voor, maar verhinderen de begrijpelijkheid niet.</p>	2
<p>Het lexicale repertoire schiet soms zichtbaar tekort, vooral bij abstracte begrippen.</p> <p>De gehanteerde woordenschat is voornamelijk hoogfrequent en schiet soms zichtbaar tekort. De prestatie bevat letterlijke herhalingen en abstracte of specifieke termen ontbreken.</p>	1

Grammatica

<p>Onder grammatica valt alles wat te maken heeft met woordstructuur, zinsstructuur en de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende elementen in een zin.</p> <p>Om het criterium grammatica te beoordelen, bekijkt de beoordelaar de volgende grammaticale aspecten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • congruentie (lidwoord, werkwoord [getal, persoon en tijd], adjectief, substantief [getal]) • werkwoordvervoeging, naamwoordverbuiging; • gebruik hulpwerkwoorden en koppelwerkwoorden; • woordgroepen (plaats van het adjectief, werkwoordelijke eindgroep); • zinsstructuur (hoofd- en bijzinsvolgorde, inversie, inbedding, negatie). 	
<p>Er is een variatie aan grammaticale complexiteit die consequent correct is. Uitingen bevatten een breed repertoire aan grammaticale structuren die consequent correct zijn.</p>	4
<p>Er is een variatie aan grammaticale complexiteit zonder dat er duidelijk aanwijsbare fouten voorkomen. Er is een breed repertoire aan grammaticale structuren aanwezig. Sporadisch komen moeilijk aanwijsbare grammaticale fouten voor.</p>	3
<p>De meeste grammaticale structuren worden goed gebruikt, slechts hier en daar worden fouten gemaakt. Uitingen bevatten zowel eenvoudige als meer complexe grammaticale structuren. Vaak voorkomende complexe structuren (bijv. inversie, onderschikking) zijn meestal foutloos, maar vergissingen, niet-stelselmatige fouten en kleine onvolkomenheden kunnen voorkomen. Deze leiden echter niet tot misverstanden.</p>	2
<p>Er komen voornamelijk eenvoudige grammaticale structuren voor die meestal correct zijn. Vaak gebruikte, eenvoudige grammaticale structuren (bijv. hoofdzinsvolgorde) zijn meestal correct, maar in complexere structuren (bijv. inversie, onderschikking) komen fouten voor. Complexe zinsstructuren worden vermeden; er is sprake van “veilige grammatica”.</p>	1

Cohesie

<p>Het criterium “cohesie” heeft betrekking op de vormelijke samenhang van een tekst.</p> <p>Om dit criterium te beoordelen, bekijkt de beoordelaar onderstaande structurerende elementen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verbindingswoorden en voegwoorden, die de inhoudelijke verbanden binnen of tussen zinnen expliciteren (bijv. ten eerste, vervolgens, ten slotte, verder, daarentegen, ondanks, alhoewel, en of maar, want, terwijl, als); • verwijswwoorden (voornaamwoorden en bijwoorden). <p>Daarnaast specifiek voor mondeling taalgebruik:</p> <ul style="list-style-type: none"> • herhalingen en herformuleringen (in langere prestaties) zodat de luisteraar steeds kan volgen. 	
<p>De prestatie vormt een uitstekend samenhangend geheel. De prestatie wordt op een voorbeeldige manier ondersteund door een adequaat, verfijnd en gevarieerd gebruik van verbindingswoorden, voegwoorden en verwijswwoorden. De structurerende elementen zijn steeds op passende wijze ingezet.</p>	4
<p>De prestatie vormt een samenhangend geheel waarbij de vorm de inhoud ondersteunt. De prestatie toont een adequaat gebruik van verbindingswoorden, voegwoorden en verwijswwoorden. De structurerende elementen zijn zo goed als altijd inhoudelijk en vormelijk passend gebruikt. (alleen bij mondelinge prestaties: de luisteraar verliest het overzicht nooit)</p>	3
<p>De prestatie vormt over het algemeen en samenhangend geheel, waarbij er af en toe wel sprake is van enige “springerigheid”. Verbindings- en voegwoorden worden doorgaans correct gebruikt en ondersteunen de samenhang van de prestatie. Af en toe wordt er echter een verbindings- of voegwoord verkeerd gebruikt, vergeten (waardoor de prestatie inhoudelijke sprongen kan vertonen) of overgebruikt. Verwijswwoorden worden meestal op juiste wijze gebruikt.</p>	2
<p>De samenhang in de prestatie is voornamelijk lineair. Verbindings- en voegwoorden zijn meestal beperkt tot vaak voorkomende, lineaire verbindingswoorden (“ten eerste”, “en”, “ook”). Complexe verbanden (bijv. causaliteit, gelijktijdigheid etc.) worden linguïstisch niet voldoende uitgedrukt. Verwijswwoorden worden soms gebruikt.</p>	1

Passend taalgebruik

<p>Dit criterium heeft betrekking op de sociolinguïstische verpakking van een prestatie. Bij dit criterium gaat het dus niet zozeer om <i>wat</i> er gezegd wordt, maar wel om <i>hoe</i> dat gebeurt. Dat laatste is afhankelijk van de taak: taalgebruikers passen hun taalgebruik aan aan de situatie, de context en de geldende conventies, los van de inhoud die overgebracht wordt.</p> <p>Om dit criterium te beoordelen, bekijkt de beoordelaar minimaal</p> <ul style="list-style-type: none">• register (passende persoonlijke voornaamwoorden, aanspreking, afsluiting);• woordgebruik (woordgebruik past bij het register en de context van de taak);• zinsstructuur (zinsstructuur past bij het register en de context van de taak).	
<p>In de prestatie wordt consequent een passende taal gehanteerd. De prestatie wordt gekenmerkt door een consequent passend taalgebruik. Dit is zichtbaar in de aandacht voor register, in de woordkeuze (bijv. sociolinguïstisch meest passende synoniem) en in de grammatica (bijv. gebruik conditioneel “zouden”). De gehanteerde taal klinkt nooit onaangepast.</p>	4
<p>In de prestatie wordt een passende taal gehanteerd. De prestatie wordt gekenmerkt door een passend taalgebruik. Dit is zichtbaar in de aandacht voor register, in de woordkeuze (bijv. sociolinguïstisch meest passende synoniem) en in de grammatica (bijv. gebruik conditioneel “zouden”). Een enkele keer klinkt de gehanteerde taal licht onaangepast, maar ze wekt nooit onbedoelde gevoelens van irritatie of amusement op.</p>	3
<p>In de prestatie wordt over het algemeen een passende taal gehanteerd. In de prestatie wordt een passend taalgebruik gehanteerd. Toch gebruikt de kandidaat niet steeds het meest passende woord of constructie binnen de context van de taak. Hoewel de gehanteerde taal licht onaangepast kan klinken, wekt ze geen onbedoelde gevoelens van irritatie of amusement op.</p>	2
<p>In de prestatie is het taalgebruik niet altijd passend. Het taalgebruik is neutraal en nauwelijks aangepast aan de context. In een reële interactie zou de conversatiepartner onbedoeld geïrriteerd of geamuseerd kunnen raken door het taalgebruik.</p>	1

Uitspraak

Dit criterium verwijst naar de combinatie van klanken, intonatie, klemtoon en buitenlands accent.	
De uitspraak is perfect verstaanbaar en ondersteunt de boodschap. De uitspraak ondersteunt de boodschap perfect. De kandidaat zet klemtoon en intonatie consequent correct in om betekenisverschillen en fijnere betekenisnuances uit te drukken. Ook op zinsniveau wordt de klemtoon consequent juist gelegd.	4
De uitspraak is moeiteloos verstaanbaar en helder. De uitspraak is helder en natuurlijk, en de kandidaat varieert klemtoon en intonatie en legt de juiste klemtoon in zinnen om betekenisverschillen en fijnere betekenisnuances uit te drukken. Een licht buitenlands accent is hier en daar hoorbaar.	3
De uitspraak klinkt natuurlijk. De uitspraak is helder en natuurlijk, maar met een hoorbaar buitenlands accent. De kandidaat varieert klemtoon en intonatie, maar af en toe kan dit onnatuurlijk klinken.	2
De uitspraak is duidelijk verstaanbaar. De uitspraak is goed te verstaan maar vertoont een duidelijk buitenlands accent. Incidenteel worden uitspraakfouten gemaakt en de intonatie en klemtoon zijn niet altijd passend.	1

Vloeiendheid

Dit criterium heeft betrekking op de "stroom" van de taal. Hoe gelijkmatiger en natuurlijker die stroom, hoe vloeiender.	
Aspecten die onder vloeiendheid vallen zijn: <ul style="list-style-type: none"> • tempo; • aarzelingen en pauzes; • herstarts, herformuleringen, zelfcorrecties. 	
De vloeiendheid is goed, ook bij inhoudelijk complexe ideeën. De taaluitingen kennen geen aarzelingen en worden moeiteloos en op natuurlijke wijze geproduceerd. Pauzes komen alleen voor om na te denken over precies de juiste woorden om gedachten uit te drukken of om toepasselijke voorbeelden of verklaringen te vinden.	4
De vloeiendheid vermindert alleen bij inhoudelijk complexe ideeën. De taaluitingen worden vrijwel moeiteloos en op natuurlijke wijze geproduceerd. Een begripsmatig moeilijk idee kan leiden tot een minder vloeiende formulering.	3
Er komen soms aarzelingen voor bij het zoeken naar de juiste formulering. De vloeiendheid is goed; hoewel er geaarzeld kan worden tijdens het zoeken naar de juiste formulering, zijn er weinig merkbare of storende pauzes. De taaluitingen, ook de langere, kennen een gelijkmatig tempo. Storende pauzes kunnen wel aanwezig zijn bij een begripsmatig moeilijk idee.	2
De vloeiendheid is redelijk, maar bevat pauzes. De taaluitingen worden met betrekkelijk gemak geproduceerd, maar de kandidaat pauzeert regelmatig om de verdere uiting te plannen. Vooral in wat langere teksten zijn herstarts en herformuleringen duidelijk aanwezig. Een begripsmatig moeilijk idee kan leiden tot ongelijkmatige spraak.	1